

SAĞLIK VE SPOR SÜREÇLERİ İLE BİRLİKTE İTFAİYECİ EĞİTİM PROGRAMININ HAZIRLANIŞI

Murat Hamzaçelebioğlu

TÜPRAŞ İzmir Rafinerisi
murat.hamzacelebioglu@tupras.com.tr

ÖZET

Yangınla mücadele eden tüm ekiplerin sağlıklı, belirli fiziksel ve zihinsel yetkinlikte olmaları acil durumlarda son derece önemlidir. Dünya genelinde istatistiklere baktığımızda yangınla mücadele eden personellerin görev sırasında çok fazla hayatlarını kaybettiğimizi görürüz. Bu kayıplara baktığımızda çoğunluğunun fiziksel yetersizlikten kalp krizi geçirmesi sonucu ya da yangına yanlış müdahale stratejilerinden kaynaklandığı anlaşılmaktadır.

1.GİRİŞ

Bu amaçla yaptığımız çalışma TEYEP (Şirketimize göre Teknik Emniyetçi Yetiştirme Programı) yangınla mücadele eden personeli yetiştirme programı aşağıda başlıklarda özetlenmiştir.

Yangınla mücadele eden personeller öncelikle tam teşekküllü bir hastahaneden sağlık rapor-ları aldıktan sonra, TÜPRAŞ tarafından yapılan fiziksel yeterlilik ve dayanıklılık testlerinden geçmelidir.

Eğitimler TÜPRAŞ standartları temel alınarak 3 yılda bir tekrarlanması şeklinde planlanmıştır.

Bu testleri başarı ile bitiren personeller aşağıda belirtilen şekilde ve programda eğitime tabi tutulurlar. Eğitim sonu yapılan son test sonuçlarında geçer not 70 puandır.

Her seviye yangın eğitimlerini başarı ile tamamlayan çalışanlar ulusal geçerliliği olan yetkinlik sertifikasını alacaktır."

2. KONU BAŞLIKLARI

Sağlık ve spor süreçleri ile birlikte itfaiyeci eğitim programı hazırlama ile ilgili konu başlıkları aşağıda verilmiştir.

1. Yangınla Mücadele Eden Personellerin Sağlık Durumları
2. Yangınla Mücadele Eden Personellerin Görev Tanımları
3. Fiziksel Yeterlilik Testleri
4. Dayanıklılık Testleri
5. Yangınla Mücadele Seviye-1 Eğitimleri
6. Yangınla Mücadele Seviye-2 Eğitimleri
7. Yangınla Mücadele Seviye-3 Eğitimleri

8. Yangınla Mücadele Seviye-4 Eğitimleri
9. Endüstriyel Yangın Seviye-1
10. Endüstriyel Yangın Seviye-2
11. Şirkette Kullanılan Tüm Yangınla Mücadele Malzemelerinin Eğitimleri
12. Atak Ekipleri (Hortum Ekipleri) Eğitimleri
13. Acil Durum Ekipleri Eğitimi
14. Yüksekte Çalışma Eğitimleri
15. İlk Yardım Eğitimleri
16. Acil Eylem Planlı Hazırlama Eğitimleri
17. Yangın Amiri olarak Yangını Yönetme Stratejisi

2.1 YANGINLA MÜCADELE EDEN PERSONELİN SAĞLIK RAPORLARI

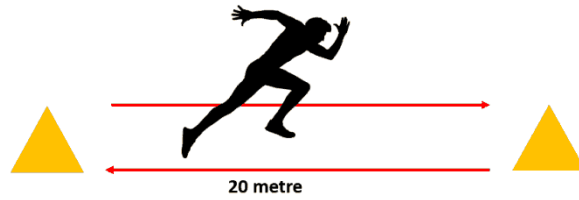
Yangınla mücadele edecek olan personeller taş teşekküllü bir hastaneden sağlıklı olduklarına dair rapor almalıdırlar. Bu raporda tüm kontroller yapılmış olmalıdır. Yangınla mücadele edecek olan personellerde fiziksel özellikler son derece önemlidir. Bu rapor her yıl yenilenmelidir.

2.2 YANGINLA MÜCADELE EDEN PERSONELİN GÖREV TANIMLARI

Yangınla mücadele eden tüm personeller kamu yönetimi ya da özel sektör fark etmeksizin buldukları yerlerdeki görev tanımlarında, fiziksel yeterlilik, dayanıklılık ve spor ile ilgili zorunluluk olması için belirtilmelidir.

2.3 FİZİKSEL YETERLİLİK

Yangınla mücadele eden personeller belirli fiziksel testlere tabi tutulurlar. Bunlardan en bilineni bleep test denilen sporcu testidir. Bu testler 9 aşamalı bir test olup testleri geçmek zorunluluktur. Bu testler ile personelin fiziksel dayanımları artırılır.

2.4 DAYANIKLILIK TESTLERİ

Yangınla mücadele eden personeller belirli istasyonların bulunduğu dayanıklılık testlerine tabi tutulurlar. Bu istasyonlarda yorgunluğa karşı dayanım, kuvvete devamlılık, yaralı taşıma gibi teknikler öğretilmektedir.

- Merdiven Tırmanma
- Balyoz Vurma
- Tekrar Merdiven Tırmanma
- Merdiven Dikme
- Merdiven Çekme
- Hortum Açma-Kapama
- Su ile Hedefe Nişan Alma
- Yaralı Taşıma farklı istasyonlar eklenerek şekillendirilebilir.

2.5 YANGINLA MÜCADELE SEVİYE-1

Yangınla mücadele eden personellere aşağıda belirtilen eğitimler verilir. Bu eğitimler sonucunda sınav yapılarak 70 puan ve üzeri alanlara sertifika verilir.

Bu eğitimin amacı personelin yangın ile ilgili ilk teorik bilgileri almasıdır.

Eğitim konu başlıkları;

- Yangın Teorisi
- Temel Yangın Bilgisi
- Yangın Tanımları ve Kavramları
- Yangın Evreleri
- Yangın Söndürme Maddeleri
- Yangın Türleri
- Solunum Sistemi Kuşanma
- Yangın Durumunda KKD Kullanımı (Temiz Hava Tüplü Solunum Sistemleri)
- KKD
- TÜPRAŞ Yangın Yerindeki Tehlikeler
- Temel Yangın Güvenlik Önlemleri
- Açık Devre Solunum Cihazı bakım ve Temizliği
- Yangın Söndürmede Kullanılan Araç ve Gereçler
- İşyerleri için genel yangın güvenlik önlemleri
- Yangın ve Patlama Riski
- İşyerleri İçin Genel Yangın Güvenlik Önlemleri

2.6 YANGINLA MÜCADELE SEVİYE-2

Bu eğitimin amacı personelin yangın ile ilgili daha teknik bilgileri öğrenmesidir.

Eğitim konu Başlıkları;

- Elektrik Yangınları
- Yangın ve Patlama Riski
- İşyerleri için genel yangın güvenlik önlemleri
- Metal Yangınları
- Yangın Algılama ve Alarm Sistemleri
- Otomatik - Sait Yangın Söndürme Sistemleri

2.7 YANGINLA MÜCADELE-3

Bu eğitimin Amacı yangınla mücadele eden personellerin ‘‘Binaların Yangından Korunması Hakkındaki Yönetmeliği’’ bilmesi ve ona göre hareket etmesidir.

Eğitim Konu Başlıkları;

- Genel Hükümler - Binaların Kullanım ve Tehlike Sınıfları
- Binalara İlişkin Genel Yangın Güvenliği Hükümleri
- Kaçış Yolları ve Kaçış Merdivenleri
- Bina Bölümlerine İlişkin Düzenlemeler
- Elektrik Tesisatı
- Duman Kontrol Sistemleri
- Yangın Söndürme Sistemleri
- Tehlikeli Maddelerin Kullanılması ve Depolanması
- Yangın Ekipleri ve Diğer Düzenlemeler
- Mevcut Binalar Hakkındaki Hükümler
- Tarihi Yapılar Hakkında Hükümler

2.8 YANGINLA MÜCADELE SEVİYE-4

Bu eğitimin amacı yangınla mücadele eden bir personel yangın araştırma sırasında nelere dikkat edeceğini öğrenecektir.

Eğitim Konu Başlıkları;

- Yangın ve Suç İlişkisi
- Krimiloloji
- Yangın Kimyası
- Yangının Başlangıç Noktasının Bulunması
- Yangın Dinamikleri ve Yangın Paternleri
- Yangının Çıkış Sebeplerinin Bulunması
- Olay Yeri İnceleme Yöntemleri
- Mülakat ve Soruşturma
- Yangın Çıkarıcılar ve Kundakçılar
- Yangın Araştırmacısının Güvenliği
- Belgelendirme ve Not Alma
- Elektrik Yangınlarında İnceleme
- Araç Yangınları

2.9 ENDÜSTRİYEL YANGIN SEVİYE-1

Bu eğitimin amacı endüstriyel bir tesiste yangın meydana geldiğinde personelin hangi yangına nasıl müdahale edeceğini ve hangi ekipmanları kullanacağını öğrenmesidir.

Eğitim Konu Başlıkları;

- Yüzer Tavanlı Tanklarda Rim Seal Yangınları
- Tank Yangınları
- Döküntü Yangını
- Döküntü Yangını
- Flash Yangını
- Yangın MSDS Okuma

- Endüstriyel Yangın (Yüksek Kapasiteli Monitörlerin Tanıtımı)
- Endüstriyel Yangın (Petrol Yangınları ile Mücadele)
- Endüstriyel Yangın (Bleve-Gaz Bulutu Patlaması)
- Endüstriyel Yangın (Boru Hatları- Manifold Yangınları)
- Endüstriyel Yangın - (Solvent-MTBA Yangınları)
- Endüstriyel Yangın - (Proses ve Yüksek Basınçlı Depolama Ekipman Yangınları)
- Endüstriyel Yangın - (TÜPRAŞ Köpük Uygulamaları)
- TÜPRAŞ Endüstriyel Yangın
- TÜPRAŞ Teknik Emniyet Organizasyon

TÜPRAŞ Yangın Okulu Eğitimleri

2.10 ENDÜSTRİYEL YANGIN SEVİYE-2

Eğitim Konu Başlıkları;

- Fırın Yangınları
- Pompa Yangınları
- Kompresör Yangınları
- Eşanjör Yangınları
- Kolon Yangınları
- Dram Yangınları
- Kanal ve Rögara Yangınları
- Kara Tankeri Dolum Yeri Yangını
- Deniz Tankeri Yangını
- Laboratuvar Yangınları
- Boilover
- Slopover
- Frothover
- Hidrolik ve Etkili Su Kullanımı
- LPG Yangınları
- H₂S Yangınları
- Solvent Yangınları

TÜPRAŞ Yangın Okulu Eğitimi

2.11 ŞİRKETTE KULLANILAN YANGINLA MÜCADELE EKİPMANLARI

Her yangınla mücadele eden ekipler kullandıkları söndürme ve algılama sistemleri hakkında eğitim almalıdır. Bu sistemler sabit ve mobil sistemler olabilir.

TÜPRAŞ Rosenbauer-1

Battler Monitor Trailer

TÜPRAŞ Battler Monitör

2.12 ATAK EKİBİ EĞİTİMLERİ

Yangınla mücadele eden personellerin ekip olmaları, yangın hortumu ile ilerleme teknikleri ve kullandıkları suyun açısının hangi olayda nasıl kullanılacağı anlatılmaktadır. Bununla beraber ekiplerin iletişimi ve yönetimi öğretilmektedir.

TÜPRAŞ Atak Ekibi

2.13 ACİL DURUM EKİPLERİ EĞİTİMİ

Acil durum ekiplerinin eğitimlerinde acil durumu sınıflandırma, olay komuta organizasyonu, acil durum sırasında görevler çok net tanımlanmalıdır.

Eğitim Konu Başlıkları;

- Acil Durum Yönetimi İle İlgili Mevzuat
- Yönetimin Tanımı
- Acil Durum Yönetimi
- Afet Yönetimi
- Kriz Yönetimi
- Kriz Yönetimi
- Acil Durum Planının Hazırlanması
- Acil Durum Tehlike Profilinin Hazırlanması
- Acil Durum Ekipleri Koruyucu Techizat ve Koruyucu Ekipmanlar
- Acil Durum Ekiplerinin Oluşturulması
- Acil Durum Ekiplerinin Yükümlülükleri
- Önleyici ve Sınırlayıcı Tedbirleri

2.14 YÜKSEKTE ÇALIŞMA EĞİTİMİ

Yangınla mücadele eden personellerin hepsi yüksekte acil durumlara müdahale etmek için yüksekte çalışma eğitimi almalıdır. Bu eğitimler ipe erişim uzmanlığına kadar ilerlemelidir.

Eğitim Konu Başlıkları;

- Yükseklik Tanımı ve Kavramlar
- Yüksekte Çalışma Ekipmanları
- Kişisel Koruyucu Donanımlar
- 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu
- Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik
- Yapı İşleri İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği

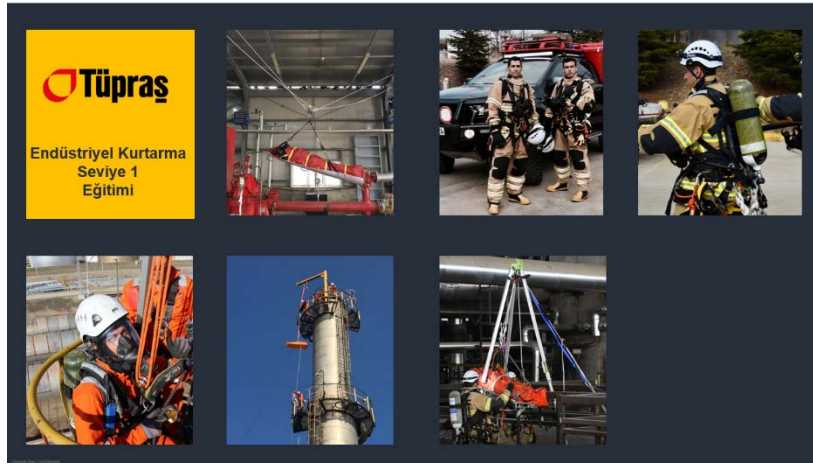
2.15 İLKYARDIM EĞİTİMLERİ

Yangınla mücadele eden personellerin hepsi ilkyardım eğitimi almalıdır. İlkyardım eğitimleri yangın sırasında karşılaşılan ilkyardım müdahalelerini yapacak seviyede olmalıdır.

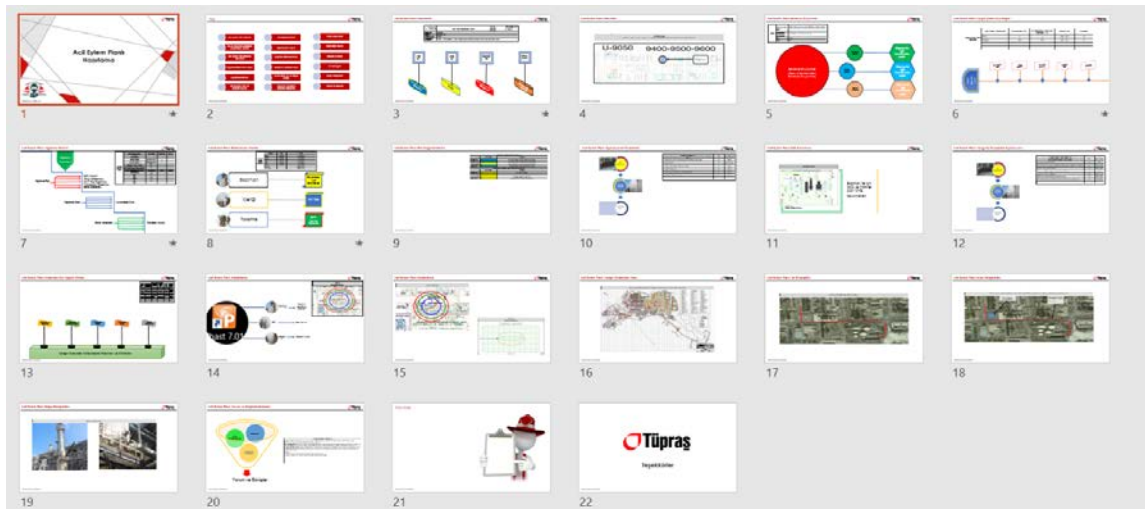
2.16 ACİL EYLEM PLANI HAZIRLAMA EĞİTİMİ

Her yangınla mücadele eden personel bulunduğu yerde ya da şirkette acil eylem planları hazırlamalıdır. Bu planlar ekipman ve ya personel bazlı yapılabilir.

Acil eylem planları proses emniyeti bilgileri doğrultusunda hazırlanmalıdır. Bu planlar acil durum sırasında görünür bir yerde saklanmalı ve acil durum sırasında efektif olarak kullanılmalıdır.

TÜPRAŞ Endüstriyel Kurtarma Eğitimi

TÜPRAŞ Acil Eylem Planlı Hazırlama Eğitimi

2.17 YANGIN AMİRİ OLARAK YANGINI YÖNETME STRATEJİSİ

Acil durum ve yangın sırasında yangın amiri olarak görev yapan personel nasıl bir strateji izleyeceğini bilmelidir.

Bu amaçla amir seviyesinde görev alacak olan personellere psikolojik ve yönetim anlamında eğitimler verilir.

SONUÇ

Yangınla mücadele eden personellerin hepsi buldukları yerdeki görevlerini yapabilmeleri için fiziksel ve zihinsel yeterlilikte olması hayati öneme sahiptir. Acil durum sırasında ve ya acil durumun büyümesi durumunda farklı senaryolara göre planlar yapar. Müdahale eden ekiplerin can güvenliğini riske atmamak için gerekli tedbirleri alır.

Yukarıda belirtilen tüm eğitimlerin alınması personellere her türlü acil durumda neler yapması gerekliliğini verir.

KAYNAKLAR

- [1] **[Tüpraş Standartları – Yangınla Mücadele Standardı TPR.TEM.STD.0042**
- [2] **NFPA 11-** Düşük, Orta, Yüksek Genleşmeli Köpük Standardı
- [3] **Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik-** 19.12.2007 tarih ve 26735 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan
- [4] **NFPA® 1582** Standard on Comprehensive Occupational Medical Program for Fire Departments
- [5] **NFPA® 1583** Standard on Health-Related Fitness Programs for Fire Department Member
- [6] Leger L, Lambert J. A maximal multistage 20 m shuttle run test to predict VO₂max. Eur J Appl Physiol Occup Physiol 1982
- [7] Leger L, Mercier D, Gadoury C, et al. The multistage 20 metre shuttle run test for aerobic fitness. J Sports Sci 1988
- [8] Van Mechelen W, Hlobil H, Kemper H. Validation of two running tests as estimates of maximal aerobic power in children. Eur J Appl Physiol 1986
- [9] Boreham C, Paliczka V, Nichols A. A comparison of the PWC170 and the 20- MST tests of aerobic fitness in adolescent children. J Sports Med Phys Fitness 1990
- [10] **NFPA 1001** Fiziksel testler